

Naročninaznaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.**Posamezna številka 1 Din**UREDNIŠTVO: telefon številka 21
UPRAVA: telefon številka 54Štev. rač. poštne hran. 12.549
izhaja vsako nedeljo**MURSKA
KRAJINA****Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko****Cena oglasov**Na oglasni strani: cela stran 500
Din, pol strani 300 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 10 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.**Rokopisi se ne vračajo**

I. LETO

Murska Sobota, 6. novembra 1932.

ŠTEV. 36

Kdaj bo konec krize?

Kdaj bo konec krize? Ali smo že bili na vrhuncu krize? Taka in enaka vprašanja čujemo dnevno in čujejo jih ljudje po vsem svetu.

Finančniki, narodni gospodarji, industrijci, trgovci, kakor tudi politiki razmotrivajo ta vprašanja na svojih zborovanjih. In na teh zborovanjih zlasti v industrijskih državah zapada se čujejo čim pogosteje glasovi, da smo najhujšo krizo že dosegli in da se bližamo počasi, a tem sigurneje dobi novega procvita in napredka.

Ali so ti glasovi utemeljeni? Poglejmo po svetu. Vidimo, da se je kriza najprej začela v industrijskih državah, predvsem v Združenih državah severne Amerike. Leta 1929 v času največjega blagostanja so začele delnice velikih industrij in ostali vrednostni papirji na borzah nenadoma padati. Ljudje, ki so veljali za premožne, so čez noč postali siromaki. Skoro v istem času so začele padati cene poljedelskim produktom, ki se pridelujejo v tropičnih (vročih) krajih, kakor kavčuk, riž, kava in drugo. Ker so lastniki plantaž sedaj mnogo manj dobivali za svoje poljske pridelke, niso mogli več v toliki meri kupovati industrijskih izdelkov. Posledica tega je bila, da so fabrike mnogo manj prodale. Ustavile so se mašine, obrati so se zapirali in tovarnarji so začeli odpuščati delavce, ker jih niso mogli več zaposliti. Tako smo od leta 1929 dalje po časopisih dan za dnevom čitali, kako v industrijskih državah število brezposelnih raste. Zadnje čase smo čuli o milijonih, ki so morali mesece in leta držati roke križem, čeravno so bili zdravi, krepki, mladi in voljni prijeti za vsako delo. Da so morali s svojimi rodbinami vred trpeti tudi pomanjkanje, je razumljivo. Zato je uporaba mesa in poljskih pridelkov silno padla. In sedaj še le se je pojavila kriza pri nas v poljedelskih državah, ko nismo mogli več prodajati svojih poljskih pridelkov, čeravno so cene obupno nizko padle. Vsi oni stradajoči milijoni ljudi v velikih mestih niso mogli kupovati toliko hrane,

kot prej, ker niso nič zaslužili. In tako se je zgodilo, da so živila propadala, a ljudje so stradali.

Ako se dvignejo cene poljskih pridelkov do višine, da bo kmet z izkupičkom mogel kriti svoje potrebe, bomo rekli, da se kriza bliža koncu.

Zato je pa predvsem potrebno, da začnejo tovarne zopet

obratovati, da delavci zopet dobe zaposlitev in žive redno življenje. Tedaj bo nastalo večje povpraševanje po živilih. Večja uporaba in s tem združeno večje povpraševanje bo pa dvignilo cene.

Najprej se mora torej rešiti kriza v industrijskih državah in nato bo rešena tudi pri nas.

Veliko zborovanje JRKD v Mariboru.

V nedeljo, dne 6. novembra 1932 se vrši v Mariboru veliko zborovanje Jugoslovanske Radikalne Kmečke Demokracije. Začetek bo ob pol deseti uri predpoldne v dvorani pivovarne Union na Aleksandrovi cesti. Na zborovanju bodo govorili ministri gospodje inž. Radivojevič (prometni minister), dr. Demetrovič (kmetijski minister), dr. Kramer, Pucelj in dr. Mohorič, nadalje senatorji in poslanci iz cele države. Po zborovanju bodo sprejemali

deputacije, prošnje, pritožbe in želje. Pozivamo vse naše pristaše, da se tega zborovanja v velikem številu udeležijo. Po potrebi naj se sestavijo deputacije o naših zadevah in se zgledajo pri gospodih ministrih.

Na zborovanje se vsakdo pelja s četrtinsko vožnjo. Legitimacije za četrtinsko vožnjo se dobijo v občinski pisarni v Murski Soboti.

**Sreski odbor JRKD
v M. Soboti.****POLITIČNI PREGLED****Jugoslavija.** Sedaj, ko banovine in občine sestavljajo svoje proračune, jim je finančno ministrstvo dostavilo okrožnico, v kateri opozarja na dejstvo, da občinski proračuni še vedno predstavljajo vsoto izdatkov, ki ni v skladnem razmerju z davčno močjo prebivalstva. Radi tega se morajo črtati ali vsaj zmanjšati vse nepotrebne osebne izdatke. Tudi pri materialnih izdatkih se mora kolikor mogoče štediti. Povsem nedopustno pa je uvajati nove davščine za kritje proračunskega primanjkljaja. Kakor smo že poročali je bil med našo državo in Italijo podpisan klirinški sporazum. Ta podpis je sicer izzval v vrstah naših trgovcev skrb, da bo zaradi tega naš izvoz v Italijo trpel. Ta strah je neutemeljen, kar nam dokazuje dejstvo, da je baš po klirinškem sporazumu z Avstrijo naš izvoz celo narastel. Sporazum je sklenjen za dobo treh mesecev. Verjetno je, da bo v tem roku velik del italjanskih terjatev v Jugoslaviji likvidirana, tako da bo po tem roku dana možnost, da se kliring popolnoma ukine ali pa primerno izpremeni v našo korist.

V Novem mestu se je vršilo veličastno zborovanje J. R. K. D., na katerem so pred več tisočglavo množico govorili g. minister Pucelj in številni poslanci iz dravske banovine, kakor tudi iz južnih krajev. — Narodni skupščini je bil predložen načrt zakona o zaščiti kmetov in ureditvi kreditnih odnošajev.

Italija. V Italiji so praznovali desetletnico fašizma. Predsednik italjanske vlade Mussolini je imel v Turinu in Milanu pred stotisoč glavno množico govor, posvečen spominom na prvo dobo fašistične akcije in pa napovedim o bodoči usodi fašistične Italije ter vse Evrope. Med drugimi

je tudi dejal, da bo v 10 letih vsa Evropa fašistična ali fašizmu prijateljska in da bo Italija prevzela vodstvo civilizacije. Proslava desetletnice je bila v vsej državi prav bučna. Listi so izhajali v povečani izdaji, po vseh občinah se je prečitala poslanica Mussolinija črnim srajcam (fašistom) in v vseh zvonikih so zvonili pol ure v proslavo. Mnogo denarja se je izdalo za to, posebno v Julijski Krajini (naše zasedeno ozemlje), da bi proslava bolj bučno izpadla in da se pred zunanjim svetom pokaže, da v Italiji ni narodnih manjšin (Slovencev in Hrvatov), ki bi ne bile za fašistični režim. Toda ta načrt je propadel. Domače prebivalstvo je bilo napram proslavam brez brige. Radi tega so sklenili ogorčeni fašisti, da se bodo maščevali. Pa je bilo izdano povelje in 300 naših ljudi je zopet nastopilo trnjevo pot v zapore v Gorico in Trst. . . . Zaprti so celo 25 pastirjev ker niso hoteli zažgati kresove v proslavo fašistične obletnice. Da bi pa pred inozemsko javnostjo ne izgledalo, kakor da se hočejo fašisti maščevati nad jugoslovansko narodno manjšino, so jih obdolžili komunizma. Med aretiranci je tudi bivši poslanec Istre Josip Srebrnič, ki se je šele nedavno vrnil iz prognanstva na italjanskih otokih.

Madžarska. Po petmesečnem odmoru se je zopet sestal parlament k rednemu zasedanju. Opozicija napoveduje najostrejšo borbo proti vladi in je pričakovati, da bodo parlamentarne seje prav viharne. Delovni program Gömböšove vlade je bil objavljen ter obsega 100 točk. Za glavno nalogo zunanjih politiki smatra vlada akcijo, ki naj z vsemi mirovljubnimi sredstvi doseže revizijo mirovnih pogojev. — V Balaton Badgaru

je v 64 letu starosti umrl šef stranke malih posestnikov Gaston Gall.

Romunija. Predvidena proračunska vsota 17 milijard lejev se bo znižala na 15 milijardov, ako se bodo z redukcijo uradništva dosegli zadostni prihranki. — Pogajanja med Rusijo in Romunijo, ki so bila prekinjena, se bodo nadaljevala.**Grčija.** Vlada Venizelosa je podala ostavko. Predsednik republike je poveril mandat za sestavo nove vlade voditelju monarhistične stranke. Vsi znaki kažejo, da mu ne bo uspelo sestaviti vlado in se pričakuje razpis novih parlamentarnih volitev.**Češkoslovaška.** Nova vladal katero je z velikim naporom sestavi, Malypetr, je bila zapriščena.**Bolgarska.** V Čustenditu je bil zaključen kongres bolgarskih rezervnih oficirjev. Na kongresu je bila sprejeta resolucija v kateri se naglašja, da se bodo bolgarski rezervni oficirji vedno borili proti komunizmu in tudi proti vsem onim, ki bi hoteli prijateljsko sožitje z Jugoslavijo. — Ker je vlada docela nezmožna uveljaviti avtoriteto oblasti in zakona zlasti napram makedonstvujuščim, se pričakuje državi v najkrajšem času dalekosežne in važne izpremembe. Vojaški krogi, ki stojijo v taboru makedonstvujuščih napovedujejo proglašitev diktature. Pozna se vedno večji vpliv italjanskega fašizma. — Ko je kralj otvoril, s čitanjem prestolnega govora parlament, so komunisti povzročili incidente. Kralj je prekinil čitanje ter mirno opazoval dogodke v dvorani. Ostali poslanci pa so pričeli metati na komuniste razne predmete in jih naposled z silo vrgli iz dvorane. Ko je bil zopet vpovstavljen red, je kralj nadaljeval čitanje prestolnega govora.**8. november 1931.**

Dnevi potekajo in leto se je zavrtelo in 8. t. m. mineva leto, odkar so se prvič izvršile volitve v Jugoslaviji. Znano je vsem in vsem nam je v živem spominu parlamentarno življenje naše mlade države. Deset let je bila narodna skupščina torišče medsebojnih prerakanj in bratomorne grde borbe, dokler ni bila mera polna. Da očuva svobodno državo, je naš modri vladar vzel sam vajeti v roke in je postavil temelje, na katerih se mora graditi bodočnost našega jugoslovanskega naroda in naše drage Jugoslavije. Dal je narodu ustavo in narod je bil pozvan, da si izvoli svoje za stopstvo, ki naj dela v blagor krajja države in naroda. Tako je narod v lil pred enim letom in je postal narodno predstavništvo nove ljudi, novimi načeli, z novimi idejami in drugo voljo, in ki naj zastopajo delujejo v smislu načel 6. januarja 1929.

Mi se ne bomo pri tej priložnosti spuščali v podroben pregled dela, ga je izvršila v tem času naša vlada in narodno predstavništvo, pač pa bomo podčrtali najvažnejše, kar daje

svoj neizbrisljiv pečat naši dobi in posebej še temu letu.

Kriza! To besedo čuješ danes celo iz ust malega deteta. Da kriza! Kriza ni nova, poznali so jo že prej, vsako stoletje se je pojavila. Sledila je vedno vsaki vojni in tako je današnja kriza tudi posledica svetovne vojne. Kakor vse države sveta, tako je objel val krize tudi našo državo, samo s to razliko, da je v nekaterih državah še mnogo huje, kakor pri nas. Kriza pritiska na vse strani, zajela je vse sloje in vse panoge narodnega gospodarstva. Naša vlada je posvetila vse svoje sile, da obvaruje našo državo vsaj najhujšega, če že ni bilo mogoče preprečiti pritisk svetovne krize na našo državo. To leto parlamentarnega življenja naše države je bilo najtežje, kar jih je bilo od njenega obstoja. Zato je bilo vse delo vlade in narodnega predstavnštva usmerjeno v pravcu zavarovanja proti še hujšemu pritisku, proti gospodarskemu propadu države. Z mirno dušo lahko rečemo, da je naša vlada dobro prestala najhujše pretresljajev in da se je tudi narodno predstavnštvo zavedalo, da so časi sila resni. Tega se pa niso hoteli zavedati naši notranji in zunanji sovražniki in veselili bi se, ako bi propadla država. Ne bo ostalo prikrito, kako so razni bivši politiki izrabljali to veliko nesrečo človeštva in tudi naše države, da bi narod nahujskali proti vladi proti oblasti, da so sami na razne načine krizo še povečavali. Dali bi vse, tudi narod bi žrtvovali, samo, da bi zopet lahko prišli do oblasti.

Tudi pri nas doma, v našem Prekmurju so ljudje, ki bi radi vso krizo in vse težave minulega parlamentarnega leta naprtli našim odgovornim politikom. Vse bi radi zvrnili na nje in jih prikazali narodu kot njegove škodljivce. To se jim ni posrečilo in se jim tudi ne bo. Saj narod sam dobro čuti in ve, da je bilo biti „politik“ v prejšnjih letih in danes velika razlika. Takrat so bili, lahko rečemo zlati časi in danes je ves svet v silnih krčih hude bolezni — krize. Naši zastopniki pa so lahko ponosni na vse to, saj mora imeti, fisti ki se je ta čas podal na težavno pot narodnega zastopnika res velik pogum in neizmerno energijo, da se bori proti višji sili in se poteguje za svoj narod. Naši zastopniki so to nalogo častno izvršili. V stalnih stikih z narodom in z neumornim delom so storili in dosegli marsikaj, brez česar bi bila kriza pri nas še večja. Narod bo znal ceniti njihov trud in delo in na drugi strani bo tudi pravilno ocenil delovanje užaljene gospode, ki bi rada to delo ovirala.

Stopili smo v novo leto parlamentarnega življenja. Narodno predstavnštvo bo v tej dobi obravnavalo in sprejelo važne zakone. Nadejamo se, da bo to leto še ugodnejše in bo kriza tekom te parlamentarne dobe popustila. Kakor smo bili vedno polni nad in upanja, tako tudi sedaj zremo z jasnim čelom v bližnjo prihodnost. Podvojili bomo svoje sile in svoje delo, da bomo podprli naše narodne zastopnike pri njihovem delu za našo krajino. Znamo, da ni ne nestu zdihovanje in zabavljanje, ampak delo in zopet delo. To nas bo rešilo. In vsakdo, kdor ljubi svoj narod in domovino, se bo pridružil tistim, ki v najtežjih časih, kar jih pomnimo, niso pustili našega ljudstva njegovi usodi, ampak ramo ob rami utirali pot k boljšim časom naproti.

Murska Sobota

— **Osebnost.** Šef oddelka tukajšnje bolnice g. dr. Brandieu Silvij, je bil imenovan od Kr. banske uprave za zdravniškega vodjo v tukajšnji bolnici.

— **Vsi sveti.** Lep jesenski dan je izvalil množice ljudstva na pokopališče, ki se je odelo v raznobarno jesensko cvetje. Kakor vsako leto, tako je bil tudi letos okrašen grob naših padlih borcev za Prekmurje, kar je oskrbela tukajšnja šolska mladina pod vodstvom svojih učiteljev. V večernih urah pa je zapel moški in mešani cerkveni zbor, pomnožen z nekaterimi drugimi pevci, dve žalostinki pod vodstvom g. Tuš Mirka. Globoko in lepo prednašane pesmi v večernih urah sredi grobov, so dosegle svoj namen: našla so si pot v srca. Za petje najlepša jim hvala!

— **Francoski krožek.** Za okoličane se bo vršil tečaj francoskega jezika ob nedeljah od 10. do 1/212. ure dopoldan v Sokolskem domu. Tečaj je namenjen zlasti onim, ki nameravajo iskati zaposlitve v Franciji. Mesečna učnine bodo znašala 10 do 15 Din. Pričetek bo v nedeljo 6. t. m.

— **Zrel ptiček.** Delavec Skeder Jožef iz Sotine, je bil že dolgo časa iskrena želja vseh orožnikov, da se z njim srečajo, saj fant je imel že tako kosmato vest, da je postal res izredno dober plen za vsakega varnostnega organa. Skeder je bil velik prijatelj tujih koles in povsod, kjer se mu je le nudila prilika, se je z njim odpeljal ne meneč se za lastnika. Svoj delokrog je pa razširil prav do Murske Sobotice, kjer se mu je posrečilo, da je izpred davčne uprave odpeljal dvoje koles, a izpred hotela „Krone“ eno. Razven teh pa si jih je še nekaj drugod prilaštil, tako da se lahko o njem reče, da je bil res — širokopotezen. No, slednjič pa je tudi za njega odbila ura prostosti, ker se je po vestnem zasledovanju našemu orožništvu posrečilo, da so ga dobili in dali na varno. Ukradena kolesa je prodal, nekaj pa jih je imel skritih v slami, pri nekaterih posestnikih. Skeder je bil radi sličnih tatvin že v Avstriji obsojen na 8 mesecev zapora. Tja je namreč zbežal že l. 1928 ko bi moral odriniti k vojakom, da odsluži svoj vojaški rok. In sedaj ga čaka dvojna kazen.

— **Ponarejevalec dinarjev.** Prevelika ljubezen do denarja je že marsikoga spravila v nesrečo in ob prostost. O tem vam bi lahko sedaj pravil ključavničarski vajenec pri g. Kličanu v M. Soboti, Ranko Alojz doma iz Petajnc, ki se je kljub svoji mladosti nakopal že težek zločin na svojo vest. Želja, da bi na lahek način prišel do denarja, ga je zapeljala, da je sklenil sam izdelovati dvajsetdinarske novce. Sam si je sestavil stiskalnico in napravil bakreni odtis novca. Z izgovorom, da je bolan, se je napotil s svojimi pripravami, domov v Petajnce, kjer se je lotil izdelovanja novcev v času, ko so bili njegovi stariši na polju. Za zmes je uporabil kovinske dele od ležajev pri avtomobilih, ki so iz cinka, kositra in antimona. Izgotovil je nekaj komadov, zvečer pa je neko deklico poslal z takim novcem k tamkajšnjemu trgovcu po sladkor in kavo. Ker se mu je posrečilo, da je prvi novce spravil srečno v promet, je poslal drugi dan v isto trgovino neko slaboumno deklico po tobak. Toda tokrat pa je deklica prišla praznih rok nazaj češ: „Nič nisem dobila, denar pa so mi obdržali.“ Ranko je takoj slutil nevarnost in zbežal nazaj v Mursko Sobotico. Orožništvo pa je bilo med tem že poučeno o njegovi podjetnosti, ter

ga je takoj drugi dan že aretiralo. Kakor sam izpove, ni imel pri svojem poslu nikakih pomagačev, a vse priprave, katere je imel za izdelovanje novcev, je baje vrgel v Muro. Preiskava bo dognala, koliko je na tem resnice. Tako se je na hiter in nesladen način končala pot mladega prekmurskega ponarejevalca denarja, ki bo v kratkem prav skesano stal pred sodnikom, ki mu bo moral odmeriti prav občutno kazen.

Dolnja Lendava

— **Vodna zadruga.** Prva seja posvetovalnega odbora pri Vodni zadrugi, ki je bil pred dnevi imenovan, se bo vršila v nedeljo 6. t. m. Imenovanje je bilo tako pri interesnih, kakor v vseh drugih krogih sprejeto jako povoljno. Od tega odbora se pričakuje mnogo in upamo, da bo res zadostil svoji nalogi.

— **Kuhinja za uboge otroke.** Našo tozadevno vest moramo izpopolniti v toliko, da so v kuratoriju še gospa Pikuševa; predsednica Kola; predsednica Evangeljskega ženskega društva in predsednica Izraelitskega ženskega društva. — Kuhinja in jedilnica se bosta nahajali v občinski hiši, za kar so bili preurejeni prostori. To bodo lični in čisti lokali, kjer bodo dobili otroci vsak dan toplo kosilo. Kuhale bodo članica kola menjaje. Stroške bo nosila lendavska občina in nabirali se bodo darovi pri bogatejših meščanih, pomagala pa bodo tudi humanitarna društva. Misel za to prepotrebno ustanovo je izšla iz vrst sreskega odbora JRKD in jo je že lani pokrenil njegov socialni odsek pod vodstvom kateheta g. Verbanjska. Da se pa ta ideja realizira, gre zaslug g. županu Šiftarju in g. podžupanu dr. Pikušu. Prihodnji četrtek bo že okrog 40 gojencev osnovne in meščanske šole veselih obrazov zajemalo gorko jed, ki je sedaj opoldne ni imelo. Ljubitelji mladine, podprite to akcijo!

— **Spomin na mrtve vojake.** Preteklo soboto smo imeli v Lendavi lepo in žalostno svečanost. Ta dan je bil posvečen tistim, ki so ostali na bojnih poljanah. Udruženje vojnih invalidov je priredilo žalno spominsko slavo mrtvim junakom. V vseh treh cerkvah so se vršile božje službe, ki so se jih udeležili zastopniki oblasti in vseh društev. Cerkev je bilna polna vojnih vdov in sirot v črnih oblekah. Pretresljiv je bil pogled na to žalujočo množico, ki je posvetila te ure mrtvim svojcem in se jih spominala z gorko molitvijo k Najvišjemu. Bog jim daj večni mir in pokoj! — Predsedstvo Udruženja vojnih invalidov se zahvaljuje vsem, ki so pripomogli k spominski svečanosti. Hvala zastopnikom uradov in društev ter pevskega zboru, ki je zapel pri maši zadušnici. Mrtvim junakom slava!

— **Martinova prireditelj.** ki jo pripravlja Kolo z Rdečim križem se bo vršila v soboto dne 19. novembra.

— **Lendavski pločniki.** Lendava se rada ponaša s svojimi tlakovanimi ulicami in hodniki. Ponekod so pa pločniki tako razdrti, da je ponoči nevarno hoditi po njih. Dobro bo, ako občina pokrene akcijo, da se pločniki primerno popravijo.

— **Vprašanje osnovne šole.** Pri lendavski šoli so zadnji čas postale nevdružne razmere z ozirom na lastništvo šol. poslopja in popraviljanje istega. To stanje ne bo moglo trajati vedno in ga je treba na ta ali oni način rešiti.

Beltinci

— **Proslava.** Sokolsko društvo, kot nacionalna vzgojna organizacija, ni prezrlo, odnosno ni pozabilo na spominsko slavnost Kumanovske zmagoslavne bitke, ki je bila zvezda vodniča našemu osvobojenju in ujedinjenju. Slava borcem-junakom, ki so žrtvovali življenje na oltar domovine — velike in mogočne Jugoslavije.

Pod okriljem Sokola se je zbralo v nedeljo, dne 30. X. t. l. v telovadnici pri br. Zemliču članstvo in pazljivo sledilo predavanju, ki ga je imela s. Rojkova.

Prirediteljem, t. j. oni mali grupi vedno enih in istih narodnih delavcev v Beltincih, k uspehu te prireditve čestitamo!

Igra. Sokolsko društvo Beltinci uprizori v nedeljo, dne 13. XI. t. l. ob 16. uri v telovadnici pri br. Zemliču dramo v štirih dejanjih od Janeza Jalen „Srenja. Režija in vse vloge so prav dobro zasedene, vsled česar upamo, da bo tudi vprizoritev te težke drame dobra.

Za smeh in zabavo se bo podal komičen duo od Pavla Razbergerja „Stražar in prestopač“.

Kdor se hoče tedaj razvedriti, naj pride v nedeljo, dne 13. XI. v Beltince.

Razglas.

Sresko načelstvo v Dolnji Lendavi razglašuje, glasom izvršne sodbe okrajnega sodišča v Dolnji Lendavi, da je Žalik Ignacu doma iz Male Polane, prepovedano zahajati v krčmo za dobo enega leta. Začetek dobe prepovedi posejanje krčme se začne 30. oktobra 1932 in se konča 30. oktobra 1933.

Vsaskor se bo po zakonu kaznoval, ki ve za razglašeno prepoved, pa vendar postreže taki osebi z opojnimi pijačami.

SOKOL

Sokolska četa v Cankovi uprizori v soboto 5. nov. 1932 ob 19 uri in v nedeljo 6. nov. ob 15 uri 30 pri Voglerju na Cankovi veseloigrice: „Kakšen gospod, takšen sluga“ in „Dva gluha“. Prijatelji poštene zabave uljudno vabljeni.

**

Redna seja uprave Sokolskega društva M. Sobota bo v sredo dne 9. nov. 1932 ob 20 uri v Sokolskem Domu. Zdravo!

Organizacija.

S seja sreskega odbora JRKD za dolnje lendavski srez.

Kakor je Murska Krajina že javila se je vršila v nedeljo 16. oktobra letos četrti seja dolnje lendavskega odbora JRKD v Dolnji Lendavi. Dasi je bilo slabo vreme, se je vendar udeležilo seja 19 odbornikov, kar je pač dokaz, da se odborniki naše organizacije zavedajo dolžnosti, ki so jo vzeli nase z izvolitvijo za odbornika sreske organizacije. Na seji so se zopet obravnavale važne zadeve, ki jih bomo v izvlečku objavili.

Najprej sta podala svoja poročila predsednik dr. Pikuš in tajnik Horvat. Poročila so se pred vsem nanašala na izvršitev sklepov beltinske seja. Vsi sklepi so bili izvršeni in so večinoma tudi rodili uspehe. Tako je najbolj pereče vprašanje preskrba s senom tik pred rešitvijo. To vprašanje se je na beltinski seji podrobno obravnavalo, kjer je g.

poslanec Hajdinjak prvič razvil svoj načrt glede prehranjevalne akcije. Tozadevni sklepi (Murska Krajina jih je tistokrat objavila) so dali g. poslancu in sreskemu odboru obilo dela, ki je pa bilo kronano z uspehom. — Glede izvoza živine smo tudi uspeli, da se je Prekmurju dovolil večji kontingent in so dobili kontingent (pravico izvoza) nekateri izvozniki. Tudi ta zadeva je dala dosti poslov in dela, posrečilo se je pa dvigniti ceno živini, da so si kmetje res oddahnili. Tudi drugi sklepi, nič manj važni so bili z uspehi izvršeni, iz česar se pač vidi, kako važna institucija je sreski odbor, ki obravnava vsa važna vprašanja in jih pomaga reševati g. poslancu. Poročila so navzoči odborniki vzeli z odobravanjem na znanje.

Obravnavalo se je na to naše važno gospodarsko vprašanje, ki nas silno zanima, to je agr. reforma. Odbor se je ponovno postavil na stališče, da bo zahteval čimprejše imenovanje ambulantne komisije, ki naj končno uredi agr. reformo. Splošna želja ljudstva je, da prične komisija takoj delovati. Odbor je ponovno sprejel resolucijo, v kateri naša organizacija zahteva, da se pri nas naj ne naseljuje več novih kolonistov. Ta zemlja, ki je na razpolago, bo šele nam premalo, ker je Prekmurje v državi najbolj gosto naseljeno. Stori se bo vse, da se veleposestvu odvzeta zemlja razdeli med domače interesente. — V tom oziru je takoj interveniral g. poslanec Hajdinjak in upamo, da bo naša zahteva uspela in da ne bodo uspeli tisti, ki v tem oziru hočejo škodovati Prekmurju.

Pogovor je bil zopet o Vodni zadruzi. Naše stališče v tem oziru ostane nespremenjeno. (Med tem pa je bil imenovan že novi obbor, kakor smo to že javili.)

Glede nerednosti pri regulaciji Mure pa sedaj preiskuje vso zadevo pristojna oblast in bodo imeli vsi prizadeti priliko, da iznesejo svoje misli, pritožbe in dokaze. (Tako bo tudi ta pereča zadeva kmalu urejena.)

Ta seja pa je bila posvečena tudi notranjemu organizatoričnemu delu. Iz tajniškega poročila je bilo razvidno, da nekatere organizacije delajo zelo živahno, druge pa se še niso znašle. Da se bo organizatorično delo še bolj poglobilo, so bili sprejeti važni sklepi. Posamezne organizacije se dodele članom sreskega odbora v vodstvo. Od pravičnega delovanja krajevnih organizacij je v mnogočem odvisen uspeh. Zato morajo organizacije poslovati nad vse živahno in razumno.

Na razna vprašanja, da Murska Krajina ni objavila nekaterih sklepov sprejetih na beltinski seji, odgovorjamo, da bomo te sklepe objavili v prihodnji številki našega lista.

**

Murska Krajina. Lendavski sreski odbor ponovno apelira na vse kraj. organizacije, da posvete vso skrb širjenju našega lista. Murska Krajina je v tem kratkem času pridobila lepo število čitateljev, vendar pa se to številko mora z novim letom podvojiti. Ta dva meseca do novega leta mora biti važna naloga vsake kraj. organizacije in naših širiteljev!

**

V Mariboru Srški odbor ima na razpolago legitimacije za četrtinsko vožnjo v Mariboru za 5. in 6. novembra. V Mariboru so v teh dneh razne prireditve kulturnega in gospodarskega značaja. Vrh se tudi banovinska skupščina in v nedeljo veliki shod stranke. Člani banovinskega odbora so itak povabljeni. Kdor pa se še hoče udeležiti mariborskih prireditev naj pride po legitimacije, ki se dobe pri predsedniku dr. Pikušu ali v tajništvo.

O Higijeni

Primarij Dr. BRANDIEU.
(Nadaljevanje.)

Preden bi nadaljevali o tem predmetu smatram za potrebno, da v zvezi s tem kar smo preje čitali, malo pomislimo da v našem kraju vladajoče zdravstvene razmere. Pojavilo se je več slučajev različnih nalezljivih boleznih kakor: griža, difterija (daviča, pūta) škrlatinka in dr. Dočim so uradne osebe (zdravniki in drugi) storili vse po predpisih, naše ljudstvo ni imelo mnogo brige napram svojim bolnikom tako, da so jih nekateri prepozno pripeljali v bolnico, ter jim ni bilo moči več pomagati; na drugi strani pa je to dalo možnost, da se je bolezen razširila med ostale. Bolezen, katera se pri nas javlja v jesenskem času je griža, na kateri lahko oboli vsak, brez ozira na starost. V bolnico je bil pripeljan bolnik iz D. Ledavskega okraja, obolel je na griži. Doma so hišo osnažili (desinficirali), bolnika samega so pa v bolnici izolirali (dali v posebno sobo). Predmete s katerimi je prišel bolnik v dotiko so osnažili; krvavo blato so mešali z apnom in tako so bakterije uničili. Sestra bolničarka je imela ogrnjen poseben plašč, roke si je umivala v sublimatu, kolikokrat je

prišla iz bolnikove sobe. Isto je storil tudi zdravnik in tako niso oboleli, dasiravno bi lahko dobili bolezen, če ne bi pazili. Po ozdravljenju se je dotični okopal in oblekel svojo obleko, katera je bila tudi desinficirana v parnem kotlu. Čist in zdrav je odšel domov v očiščeno sobo in bolezen se ni mogla razširiti, ker so bili bacili na navedeni način uničeni.

Ista bolezen se je javila pri nas v severnem delu našega sreza in sicer zaporedoma v večih vaseh vsled tega, ker so ljudje čakali ne vedoč, da je to nalezljiva bolezen. Zdravnika so poklicali prepozno, in tako je bilo dovolj časa, da se je bolezen lahko razširila. Zdravnik je poslal bolnike takoj v bolnico, toda nekateri so bili tako bolni, da so še isti ali naslednji dan umrli. Ko so ljudje to videli, so postajali bolj pazljivi in ker so se bali, so takoj, čim so se pojavili prvi znaki boleznih, poklicali zdravnika. Kdor prihaja pravočasno, pri tistemu je zdravljenje lažje in je več upanja, da ostane pri življenju, kakor pri onih, ki prihajajo prepozno.
(Se bo nadaljevalo.)

Nekaj o gospodinjstvu.

Ob neki slovesni priliki sem bil povabljen v priprosto, sicer pa trdno kmečko hišo na južino, z nekim drugim starejšim gospodom, ki pa ni imel dobrih zob.

Gospodinja nam prinese na mizo razkosanega, res lepo pečene purana v veliki skledi. „Tako sedaj pa se kar poslužite, pravi, ne da bi nam prinesla tudi nože, — vilice smo sicer imeli, da smo si lahko nabadali solato.

Vzel sem kar z roko eno bedro, tudi moj tovariš bi rad, videl sem kako poželjivo je gledal kose v skledi, toda kaj mu je hasnilo, ko pa noža ni dobil zraven vilic. Pošepče mi naj mu dam nož, a žal ga nisem imel seboj, siromak pa vsled slabih zob ni mogel grizti kar iz kosti.

Gospodinja mu prigovarja naj je vzame, a on se brani, da ne more, da mu v želodcu nekaj ni prav itd., siromak ni hotel gospodinje osramotiti pred možem, da bi zahteval nož; mož pa se tudi ni spomnil v svoji priprostosti, česar manjka, naravno, saj ni on gospodinja.

Tako se je zgodilo, da je moj tovariš, kateremu na čast je bila prirejena ta južina, jedel samo solato, purana pa je samo žalostno in poželjivo gledal. To je veseli del tega dogodka.

Ko sva odšla, se je pa začel žalostni del. Gospodar je namreč mislil, da žena ni dobro spekla purana, da je moj tovariš to takoj na prvi pogled opazil, in se je grozovito razjezil in — padali so še celo medsebojni udarci, potem pa je nastal v hiši težki molk. Gospodar in gospodinja sta si bila v jezi in nista cel teden ničesar spregovorila drug z drugim; to pa samo radi nevednosti v serviranju.

Danes je že pač takšen čas, da je treba kmečkemu človeku, da se tudi v tem pogledu modernizira, zato pa dekleta, ako imate priliko, kar v gospodinjstve tečajo, stariši pa jim tega nikar ne branite. Saj bode vendar lepo urejena jedilna shramba, lepo servirana miza, ponos vaših hčerk, vaše veselje in največja privlačna sila dobrih fantov — ženinov; bolj kakor še tako pisani panteljci na še tako dragih svilenih oblekah. Konec.

TON-KINO

Lastnik G. DITTRICH

v Murski Soboti

„MOJA ŽENA?
TVOJA ŽENA?“

Muzikalna zakonita komedija od
Robert Liebmanna i Louis
Verneula.

Režija: Hans Schwarz.

V gl. vlog.: Lilian Harvey in
Willi Fritsch.

Predstave se vršijo: v SOBOTO
dne 5. novembra ob 1/2 9 uri in v
NEDELJO, dne 6. novembra popoldne
ob 1/2 4 uri in zvečer ob 1/2 9 uri

POZOR!

Dostavljam na dom medžimurski premog iz novih rudnikov, v vsaki množini. Najlažje in najhitreje si poskrbite ta premog, ako ga naročite pri

TURNAUERJU NA HOTIZI.

Vozim premog od 15 stotov naprej vsako količino. Dostavljam točno in sigurno. Radi velikega povpraševanja po tem premodu, morajo vozniki često čakati po dva dni ali se pa vračajo praznih voz.

Poslužite se ugodne prilike in bodite brez skrbi.

Premog dostavljamo v Beltince, Mursko Soboto in druge kraje.

Cena prevoza najugodnejša

Ivar Kreugerjeva pota.

Smrt švedskega kralja vžigalic Ivarja Kreugerja še vedno zanima široko javnost. Nedavno je izšla v Parizu knjiga z naslovom „Tajnost Ivarja Kreugerja“, ki jo je napisal Mario Frali. V njej se avtor podrobno bavi z odnosi med pokojnim veleindustrijcem in Moskvo. Frali piše, da se je borba med Kreugerjem in Rusijo pričela še pred svetovno vojno.

Produkcija vžigalic v Rusiji je znašala 1918. leta 5 milijonov zabojev po 10.000 škatlic. Od tega sta bila 2 milijona zabojev izvozena na Balkan. Kreuger je težko prenašal to rusko konkurenco in se je pripravil na borbo. Vojna ga je oprostila nevarnega konkurenta.

Vse do leta 1920. je živel kralj vžigalic mirno, ker je Sovjetska Rusija izdelovala le pol milijona zabojev vžigalic, kar seveda ni zadostovalo niti za domači trg. Od tedaj pa so boljševiki pričeli posevati produk-

cijo vžigalic, in njihova konkurenca je postajala švedski industriji tem bolj nevarna, ker imajo boljševiki neizmerne zaloge trepetlikovega lesa in ceneno delovno moč. Tako se je boljševikom posrečilo znižati cene na svetovnem trgu.

Da bi izpodrinili sovjetske vžigalice, je dopil Kreuger za ceno visokih posojil vžigalčni monopol v raznih državah. Obenem je bogato podprl agitacijo proti sovjetskemu dumpingu. Toda konkurenca Moskve je postajala vedno močnejša. Sovjetska zveza je producirala leta 1924. že 3 milijone zabojev, 1925. leta 5 milijonov in leta 1926. že kar 6 milijonov zabojev. Zaradi tega je Kreuger poskušal doseči s sovjetsko vlado sporazum in leta 1926. odprl tovarno v Moskvo. Že prvi utis ga je prepričal, da sovjeti niso potrebovali denarja. Ko je obiskal ravnatelja vžigalčnega trsta, mu je izjavil, da je pripravljen nuditi sovjetski vladi večko posojilo za odstop monopola na zvoz sovjetskih vžigalic. Kljub vsemu pa tokrat ni bil sklenjen sporazum. Nato je Kreuger zahteval, da se mu proda vsa ogromna zaloga pripravljene trepetlikovega lesa. Toda boljševiki so zahtevali tako veliko vsoto, da je kralj vžigalic ni zmožal. Po svoji vrnitvi na Švedsko je Kreuger pričel še ostrejšo borbo proti Sovjetski Rusiji, čeprav je bil že sam v precejšnji denarni zadregi. Kreuger je dal posojila še nekaterim državam, od katerih je dobil vžigalčni monopol, toda sovjetske vžigalice so prodrle na druga tržišča.

Po 2 letih je Kreuger ponovil pogajanja z Moskvo, toda takrat že na sovjetsko iniciativo. V Stockholm je dopotoval sovjetski komisar Fušman in stavil Kreugerju ponudbo, da sovjetska vlada ne bo izvažala v tuje gotovih vžigalic, temveč samo polfabrikate brez fosforja. Dogotovile naj bi se vžigalice na Švedskem po tamkajšnjem vžigalčnem konzorciju. Obenem je predlagal osnovanje posebne družbe, ki bi dobila monopol za

prodajo sovjetskih vžigalic v Evropi in po ostalem svetu. Kreuger naj bi dal zato sovjetski vladi 80 milijonov dolarjev v gotovini, imel bi pa pri novi družbi 50% čistega dobička. Kreugerja je ponudba zainteresirala, je pa tudi takoj opazil, da sovjeti nujno potrebujejo denarja. Zaradi tega je ponudbo odklonil, pričakujoč, da bo dosegel pozneje še ugodnejše pogoje. Borba se je razvnela na novo.

Ko se je v Nemčiji poslabšala finančna kriza, je Kreuger posodil Nemcem 125 milijonov dolarjev zaprl Nemčijo za uvoz sovjetskih vžigalic. Moskva je s tem dobila te udarec, še težje pa je bil pri Kreuger sam, ker je denar v Nemčiji „nemranil“, kar je napoved ogrožilo že itak omajano Kreugerjevo finančno stanje.

Na ta način je bila po avtorja knjige tudi sovjetska konkurenca eden izmed razlogov samoočiščenja švedskega kralja vžigalic, Ivarja Kreugerja.

Pravila ZDRUŽBE TRGOVCEV za srez Murska Sobota. (Nadaljevanje.)

Uprava.
Člen 32.

Uprava je izvršilni organ združbe.

Uprava se voli na skupščini z absolutno večino prisotnih članov za tri leta. Konstituira se v prvi svoji seji po izvolitvi uprave in je sestavljena iz predsednika, dveh podpredsednikov in 12 članov. Večina članov uprave mora bivati na sedežu združbe.

Prav tako se volijo tudi namestniki članov uprave, ki jih je 6.

(Uprava sme imeti največ 12 članov, mora pa jih imeti najmanj 5.)

Člen 24.

Uprava opravlja vse posle združbe, kolikor ne spadajo po zakonu o obrtih in po teh pravilih v pristojnost kakega drugega organa združbe.

V področje uprave spada zlasti:

1. vpisovanje in evidenca članov, izvrševanje sklepov skupščine, predpisovanje članskega vloga (članarine) in določenega prispevka poedinim članom in skrb za njih izterjanje;

2. zastopanje združbe pred upravnimi oblastvi in sodišči, nasproti članom in drugim osebam;

3. sestavljanje proračunskega predloga in sklepnega računa in potrebnih poročil in predlogov za skupščino kakor tudi upravljanje imovine združbe;

4. upravljanje dohodkov in imovine združbe v mejah zakona o obrtih in teh pravil;

5. nadziranje ustanov in zavodov združbe;

6. postavljanje in odpuščanje začasnih nameščencev združbe, določevanje njih prejemkov, skrb za celotno stanje in delovanje združbe;

7. oddajanje mnenj, predlogov in pojasnil v primerih, ko to zakon o obrtih določa.

Člen 25.

Uprava rešuje posle svojega področja v sejah, ki jih sklicuje predsednik, odnosno podpredsednik, če pa sta zadržana, najstarejši član uprave. Predsednik odnosno podpredsednik, odnosno najstarejši član uprave mora sklicati sejo, kadar nadzorstveni odbor ali ena tretjina članov to zahteva. Te seje sklepajo polnoveljavno, če je na njih prisotnih najmanj polovica članov uprave. Sklepa se z absolutno večino prisotnih glasov. Ob enaki razdelitvi glasov je odločilen glas predsedujočega. Glasovanje je javno, razen o osebnih vprašanjih.

O delu seje se vodi zapisnik, ki ga podpisuje predsedujoči obenem z zapisnikarjem. Uprava mora vršiti svoje posle vestno in hitro.

Člen 26.

Za združbo podpisuje pravnoveljavno in jo zavezuje predsednik združbe s še enim članom uprave ali tajnikom, šefom urada združbe.

Vsi spisi združbe morajo imeti poleg teh podpisov uradni pečat združbe in biti vpisani v vložni zapisnik. Za legitimacijo uprave pri opravljanju pravnih poslov zadošča potrdilo zbornice, da so v izkaznici navedene osebe resnično člani uprave združbe v času, ko se izkaznica izda.

Člen 27.

Vsi člani uprave vršijo svoje posle brezplačno, vendar se jim smajo povrniti stroški, ki so jih imeli v interesu združenja; dopustno je odškodovati jih tudi za zamudo časa. Za protizakonito in nevestno izvrševanje poslov odgovarjajo člani uprave nerazdelno s svojo imovino. To ne velja za člane, ki so se v zapisniku zavarovali proti dotični odločbi, kakor tudi ne za člane, ki dotični seji niso prisostvovali in s svojim naknadnim ravnanjem niso pokazali, da soglašajo z dotično odločno.

Člen 28.

Če se izprazni člansko mesto v upravi, preden mandat preteče, se spopolni z namestnikom po vrstnem redu v listi izvoljenih namestnikov. Mandat člana uprave, ki je to tako postal, traja toliko časa, kolikor bi trajal mandat njegovega prednika, čigar mesto je zasedel.

Če se izprazni člansko mesto v upravi in je celotna lista namestnikov izčrpana, mora uprava takoj nato sklicati skupščino združbe, na kateri se izvrši spopolnitev izpraznjene mesta, kakor tudi volitev vseh namestnikov. Tudi za to spopolnitev veljajo glede trajanja mandata odredbe predhodnega odstavka.

(Dalje sledi.)

Tržne cene

Biki kg od 2 do 4.50— Din, telice kg od 2 do 4.50— Din, teleta kg 4 do 5.50 Din, krave kg od 1 do 2—3. Svinje kg 6—7 Din.

V nadrobni prodaji so cene sledeče: govedina kg. 6—8 Din, svinjetina kg. 10—14 Din, teletina kg. 6—14 Din, moka pšenična ogg. kg. 3.50 do 3.75 Din, moka II. kg. 3.25—3.50 Din, moka V. kg. 3.— Din, moka ržena kg. 3 do 3.50 Din, kava surova kg. 50—90 Din, kava pražena kg. 56—140 Din, riž kg. 6—14 Din, sladkor kristalni kg. 15.— Din, v glavah kg. 16.— Din, kocke kg. 17.— Din, bučno olje 1 lt. 14 Din, olje olivno 1 lt. 16—24 Din, sol Kreška kg. 2.50 Din, sol morska mleta kg. 2.75, sol živinska kg. 1.40 Din, milo navadno kg. 9 Din, milo Zlatorog in Gazela kg. 12 Din, milo terpentinsko kg. 14 Din, petrolej lt. 7 Din, sveče pkt. 9 Din.

Cene deželnim pridelkom v tekočem tednu so sledeče: pšenica 1 q 150.— Din, žito 1 q 120.— Din, koruza debela 1 q 165.— Din, koruza čequatine 1 q 130.— Din, oves 1 q 120.— Din, ajda 1 q 90—100 Din, ječmen 1 q 120—130 Din, proso 1 q 110 D, krompir 1 q 40—55 D, seno 1 q 60—70 Din, slama 1 q 40—50 Din.

Umetna gnojila: superfosfat 16% 1 q 96.— Din, tomažova žindra 18/20% 1 q 120.— Din, Nitrofoskal 1 q 148.— Din, kalijeva sol 42% 1 q 182.— Din, koneni prah pri odjemu celega vago 1 q 18.— Din.

Cement Trboveljski 1 q 67.— Din, cement Splitski 1 q 65.— Din, ožgano 1 q 36.— Din.

Ali ste že poravnali namočnino? Če ne, napravite to še danes!

Moderne zimske damske plašče

v veliki izbiri in po najnižjih cenah dobite pri

KUKEL KAROL modni krojač
Murska Sobota Cerkvna ulica
(Nasproti sodišču)

Prihajam tudi na sejme in ne pozabite obiskati moje razstavljeno blago!!

Nc V 136/32.
3

Prostovoljna javna dražba.

Na predlog dedičev ležeče zapuščine po rajni Grabar Ani, rojeni Vratarič se vrši.

v ponedeljek dne 7. novembra 1932 ob 9 uri

na licu mesta v Polani prostovoljna javna sodna dražba nepremičnin vl. št. 161 d. o. Veščica, vl. št. 4, 99 in 119 d. o. Polana, to je okroglo 8 10 oralov njiv, travnikov in gozdov, hiše št. 6 z gospodarskim poslopjem s pripadajočimi pritliklinami in premičninami vred.

Izključna cena, pod katero se ne proda, znaša 77.153 Din, vadi pa znaša 10% izključne cene.

Dražbene pogoje se lahko vpregleda pri podpisnem sodišču, med uradnimi urami v sobi št. 20.

Okrajno sodišče v Murški Soboti,
odd. V., dne 30. oktobra 1932.

Bakanče z gumipodplatom
3X močnejši samo **Din 79**
cenejši
BAT'A, M. Sobota.

50% RUKJAVE SI PRIHRANITE
če si nabavite **BD toplodar**
Cena 96 Din.

BD TOPLODAR
se lahko tudi uporabi za segrevanje sosedne (druge) sobe, če se namesti BD toplodar v drugo sobo.

BD toplodar
se pri čiščenju zelo lahko razstavi in sestavi. Dobiva se pri tvrdih **BRATA DITTRICH** proizvodnja kovinskih izdelkov TEL. ŠT. 40. Murska Sobota

BD toplodar se lahko uporabi za vsako peč.

BD toplodar se lahko regulira na direktno in cirkulacijo.

BD toplodar poveča toploto za 100%

Pri naročilu prosimo premer cevi, od peči.

Proda se posestvo

z hišo in gospodarskim poslopjem. 3 orale njive, gozd, živina in poljsko orodje. Vse skupaj se takoj proda z premičnino ali brez premičnine. Podrobnosti se poižejo pri **ANTON FRIDAU**, Baračevo p. Slatina Radinci.

Mlatilnica

se kompletna proda z samovozačem tvrdke "MAV." 5 HP. Več se poižejo pri **ŽALIK LUDVIKU** mehanik v Murški Soboti.

ŠIVALNE STROJE

radio aparate, gramafone

in plošče kakor tudi kolesa in vsakovrstne dele dobite

dokler zaloga traja po stari nižani ceni

pri **tt. ERNEST ŠTIVAN v Murški Soboti.**

